

παρουσιάστηκε, ήταν, φυσικά, προσωρινός, κ' οι οριστικές τοποθετήσεις θα γινόσαν σε κομμιά βροδιάδα.

Είπαν, άκοιμα, για τὸ ζήτημα τῆς Στέλλας. 'Ο Νότης, ἔπειτ' ἀπ' τὸ τελευταίον κῆρο, δὲν ἤθελε ν' ἀκούσει πᾶ γι' αὐτή. 'Αναθεμιότιζε, μονάχα, τὴ στιγμή, ποὐμπλέξε μ' αὐτὴ τὴν παλιοκόρμα. 'Η ἀγανάκτησή του κ' ὁ θυμὸς του, στρεφόταν, τώρα, καὶ κατὰ τοῦ Μπακουρέλια. Πρώτη φορά, ἀπ' τὸν καιρὸ πὸν φίλιωσαν, ὁ Νότης παραδέχτηκε τὸ σφάλμα του.

Είπαν γὰ τὴς δουλιές τοῦ μαγαζιῦ, γὰ τὰ πολλὰ τὰ τυχερὰ τῆς φρονιῆς χρονιάς, ἐν ἀντιθέσει μὲ τὰ περσινὰ κεσάτια, πού, παρὰ τῆρα, γὰ τὸ κᾶνον νὰ φαλλίρει.

Κ' ἡ κουβέντα, ξαφνικά, γύρισε στὴν 'Ανθούλα.
— Φαίνεται, τὸ κακόμοιρο, πὸς εἶνε τοιμημένο...

'Ο Νότης θέλησε ν' ἀλλάξει τὴν κουβέντα. 'Ο Νίκος, ὅμως, ἐξακολουθοῦσε :

— Ἐγὼ τῶρα μωριστεὶ ἀπ' τὴν ἀρχή. Ἐσύ, μονάχα, δὲν τὸ πήρες πρῶτα...

— Δὲ μὲ παρατᾶς, καίμενε Νίκο! Κι' ἂν ἔχει τοιμηθεῖ, τί νὰ τῆς κᾶνω; ...

'Ο Νίκος πήρε ὕφος σοβαρὸ —ἀλλά, στὴ σοβαρότητα αὐτῆ, ἦταν κρυμμένη κάποια δόση εἰρωνείας :

— Γιατί; Δὲν τὸ λυτάσα τὸ κωρίτσι; ...
Τὸ κεντρί τῆς σοβαρῆς ἐκείνης εἰρωνείας, τῶξαρε πολὺ καλὰ ὁ Νότης.

— Ἄσε με καὶ σύ, καίμενε Νίκο! Δὲ μὲ παρατᾶς στὰ βάσανά μου; Μοῦ φαίνεται, μὲ ξαίρεις καὶ σὲ ξαίρω...

'Ἐγινε σιωπὴ, γὰ λίγη στιγμή. Εἶχαν ἀφήσει πᾶ τὴ Φρεατιπύδα, κ' εἶχαν φτάσει στὸ Πασιλιμάνι. Τὸ λιμανιὰ φάνταζε, στὸ φῶς τοῦ φεγγαριῦ, γαλανό, βαθὺ καὶ κομψομένο, σὰ μιὰ μικρὴ λιμανούλα πεθαμένη. Ἐνας κόσμος βάρκες καὶ καΐκια, ἦταν ἀραγμένα γύρω—γύρω, σὲ μιὰ φανταστικὴν ἀκτινοσκόπια. Πού καὶ πού, στὸ φῶσμη τῆς ἀφρας, ἔτριζε, μοναχά, κάποιο κατόφι.

'Η νύχτα ἦταν ἀρετὰ προσωρινή, ὥστε νὰ μὴν ὑπάρχει φόβος γὰ περίπολο. Ἐξαναν ὄλο τὸ μεγάλο γύρο, καὶ πήγαν ὡς τὴν ἄλλη τὴ μεριά, ἔτασε τὴν πλατεία Ἀλεξάνδρας. Καθῆσαν στὴν ἀκρη, στὸ πεζούλι. Εἶχαν βάνει πρόγραμμα νὰ μὴν πάνε γὰ ὕπνο. 'Ο Νότης εἶχε κέρει γὰ ρομάντζα...

Καὶ τὸ φεγγάρι προχωροῦσε πάντα. Στὸ δρόμῳ δὲ φανότανε φρυχί. Τὰ σπῆτια, γύρω στὸ Πασιλιμάνι, φεγγαρολουσμένα, στὴ σειρά, ξυμοίαναν μὲ πρόσκαιρα κλεισμένα καὶ νεκρά.

Κοίταζαν ἀμύλητοι τὴ θάλασσα.
Ξαφνικά, ὁ Νότης, δίχως λόγο, ἄρχισε νὰ συγοτραγουδεῖ. 'Η φωνὴ του ἔξεπασε δεξιὰ καὶ σιγανὰ. Κ' ἡ φωνὴ τοῦ Νίκου, πὸ βαθειὰ, κρατώντας, ὅπως πάντα, τὸ σεγόντο, σιγὰ—σιγὰ ἐνόηθε μαζὶ τῆς.

Τραγουδοῦσαν ἀργὰ, μέσ' στὸ φεγγάρι, μὲ τὰ μάτια κερσομένηα πέρα, σὰ νὰ ἔπινοῦσε μέσα τους μιὰν ἴδια νοσταλγία —μιὰ νοσταλγία μακρινὴ καὶ παραπονεμένη, γὰ κάποια ἀκαθάρστο κ' ἐπιχρισμένον κόσμο, πού καὶ τὸν διό τους ἡ φρυχί, μὲ πᾶθος λαχταροῦσε :

... Βάρκα-βαρκοῦλα, στὰ νερὰ
—φύσα, βοριά μου, φύσα—
πότε ν' ἀράξει στὴ στεριά,
νὰ φλοιστάσει πιά!

Βάρκα-βαρκοῦλα, στὰ νερὰ,
θαλασσινὴ νυφούλα
φύσα, βοριά μου, φύσηξε,
νὰ φτάσει στὴ στεριά...

Καὶ τὸ τραγοῦδι τους, σιγὰ—σιγὰ, δυνάμωσε. Μιὰ νοσταλγία κερδοῖς, τραγοῦδο τους, τὰ πάντα...

Τὸ φεγγάρι κόνιενε νὰ δώσει. Καὶ πρὸς τὸ μέρος τῆς ἀνατολῆς, φάνηκε δεξιὰ, μιὰ γαλανάδα, πού, ὥρα μὲ τὴν ὥρα, προχωροῦσε.

'Ἦταν ὥρα νὰ γυρίσουν πίσω.

Πᾶλα βοῦβοὶ κ' ἀμύλητοι, πιασμένοι ἀπ' τὸ χέρι, πήγαν ἀργὰ τὸ δρόμο τοῦ σταθμοῦ. Πέρασαν ἀπ' τὸ θέατρο, καὶ βγήκαν στὸ Ρελοῖ. Καὶ λίγο πρὶν νὰ φτάσουν στὸ σταθμῳ, σ' ἓνα στενὰκι σκοτεινὸ, κοντὰ στὴν Ἀγορὰ, ὁ Νότης γύρισε πρὸς τὴ μεριά τοῦ Νίκου —καὶ δίχως λόγο, ξαφνικά, τὸν φίλησε ἀδερφικά...

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΠΟ ΤΟ ΗΡΩΪΚΟ 1912-13

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΜΑΣ

Πὸς ἀποχαίρετῆσε ὁ βασιλεὺς Γεώργιος τὸν Κουντουριώτη. Δεῖσαις ὑπὲρ τῆς ἐξόδου τοῦ Τουρκικοῦ στόλου. 'Ο ἠρωϊκὸς ἀξιωματικὸς Μακρούρης. 'Η παροιμιώδης αὐταπάρνησις τοῦ πυροβολητοῦ Πρωτοψάλτη. Πὸς ἔκρυβε τὴν πληγὴν του, γιὰ νὰ μὴν ἐγκυκαταλείψῃ τὸ κανόνι του, κτλ.

Στῆς 5 Ὀκτωβρίου 1912, ὅταν τὰ πολεμικά μας πλοία ἦσαν ἐτοιμα νὰ ξεκινήσουν γὰ τοὺς νικηφόρους ναυτικούς ἀγῶνες, ἐπήγαν νὰ ἔξεροδοῦσαν τὸ ναύαρχο Κουντουριώτη καὶ τοὺς γενναίους του, ὁ βασιλεὺς Γεώργιος καὶ ὁ πρωτοπυργὸς Βενιζέλος.

'Ο ἀειμνηστὸς βασιλεὺς ἐξεφώνησε τότε ἓναν λόγο γεμάτο πατριωτικὰ καὶ συγκίνησι, ἐμφράζοντας τὴν πελοπίησι, ὅτι ὄλοι οἱ ναῦτες θὰ ἐκτελοῦσαν πιστὰ τὸ καθῆκον τους πρὸς τὴν πατρίδα. Στὸ τέλος δέ, τὴ στιγμή πού ἐτοιμαζόταν νὰ φύγῃ ἀπ' τὸν «Ἀβέρωφ», φίλησε τὸ ναύαρχο Κουντουριώτη καὶ τοῦ εἶπε διακρισμένος :

— Παῦλε, ὅπως σοῦ τὰ παραδίνω τὰ παιδιά μου, ἔτσι θέλω νὰ μοῦ τὰ γυρίσεις πίσω...

Λέγοντας «παιδιά», ὁ δημοφιλὴς μονάρχης ἐνόουσε, ὅπως θὰ κατ'ἄλαβαν οἱ ἀναγνώστες μας, τὰ πληρώματα τοῦ στόλου.

***

'Η μεγαλειετῆρ ἐπισημία πού κατεῖχε τοὺς ναῦτες τοῦ «Ἀβέρωφ» μετὰ τὴν ἀναχώρησί τους ἀπ' τὰ νερά τοῦ Σαρωνικοῦ καὶ τὸ φτάσιμό τους στὸν Ἑλλάσποντο, ἦταν τότε νὰ βγῆ ἡ περιφημὴ Τουρκικὴ ἀρμάδα.

'Ο ἱερεὺς μάλιστα τοῦ «Ἀβέρωφ», ὁ ἀρχιμακαροδότης Δάρος, στὴν Κυριακάτικη λειτουργία πού ἔκανε στὸ θαλασσινὸ, εὐχόταν συχνὰ καὶ εὐπὲρ τῆς ἐξόδου τοῦ ἔχθρου, ἐξόδου ὅμως ἡ ὁποία ἀργούσε νὰ πραγματοποιηθῆ.

***

Πρῶτοῦ ἀρχίσει ἡ ναυμαχία τῆς Ἑλλης, ὁ ναύαρχος παράγγειλε καὶ τοῦ ἔφεραν ἓνα σταυρὸ, ὁ ὁποῖος εἶχε μέσα ἓνα κομμάτι Τριμο ξύλο. Πρὶν νὰ τὸν φυλάξῃ στὸ στήθος του, τὸν ἀκούστησε στὸ θωράκιο τῆς γέφυρας καὶ εἶπε :

— Ἐεὸ πού ἀγγίξῃ ὁ σταυρὸς, δὲν θὰ πέθῃ οὐτ' ἓνα κομματάκι ἀπὸ τὸ ἔθνος ὀδίδα!

***

Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ναυμαχίας, ὁ ἀντιπλοίαρχος Μακρούρης, πού βρισκόταν στὸν πρῶτον πύργον τοῦ «Ἀβέρωφ», πληγώθηκε ἀπὸ θραύσμα βόιδου.

'Ἄλλ' ὁ γενναῖος ἀξιωματικὸς, χωρὶς νὰ τὸ χροσὶ καθόλου, γύρισε πρὸς ἀνάγκη του καὶ τοὺς φώναξε, ἐνὸς συγκρούσε τὸ αἷμα ἔτριζε βροῦν ἀπ' τὰ πληγωμένα του πόδια :

— Παιδιά, μὴ φοβάστε... Δὲν εἶνε τίποτε... Ζήτω τὸ ἔθνος! ...

'Όταν δὲ πήγαν οἱ νοσοκόμοι γὰ νὰ τὸν μεταφέρουν στὸ χειρουργεῖο, ὁ Μακρούρης δὲν ἤθελε μὲ κανένα τρόπο ν' ἀφήσῃ τὴ θέσι του. Καὶ ἔλεγε κάθε τόσο μὲ τὴ φωνὴ του, πού ἔβγαινε ἀλλοιωμένη ἀπ' τὴν αἰμορραγία καὶ τοὺς πόνους :

— Ἀρῆστε με ἐδῶ! Θέλω νάμειν στὸν πύργο μου, γὰ νὰ παρακολουθῶ τὴ ναυμαχία... Μὴ μὲ παίρνετε, σᾶς λέω, ἀπὸ δῶ...

***

'Ἀπὸ τὸ ἴδιο ἐχθρικό βλέμμα πού πλήγωσε τὸ Μακρούρη, χτυπήθηκαν καὶ οἱ πυροβοληταὶ Πρωτοψάλτης. Μονοῦτος καὶ μερικὸ ἀλλοῖο ἐλαφρότερα. Ἄλλὰ κανένας ἀπ' τοὺς γενναίους αὐτοὺς ναῦτες πού εἶχαν τραυματισθῆ, δὲν θέλησε νὰ μεταφερθῆ στὸ νοσοκομεῖο.

'Η αὐταπάρνησις μάλιστα καὶ ἡ ἀρρασίσις στὸ καθῆκον πού ἔδειξε ὁ διάπυς Πρωτοψάλτης, ἦταν παροιμιώδης. 'Ο ἀνδρείος αὐτὸς ναῦτης εἶχε πληγωθεῖ στὴν κοιλία, ἀρετὰ σοβαρά, ἀλλὰ δὲν ἤθελε νὰ φανερώσῃ τὸ τραῦμα του.

'Ἐξακολουθῆσε λοιπὸν τὴ δουλειά του, σὴν νὰ μὴν εἶχε συμβεῖ τίποτε, ἂν καὶ τὸ χροῖμα καὶ τὰ χαρακτηριστικά του προσώπου του εἶχαν ἀλλάξει ἐπιτελῶς ἀπ' τοὺς πόνους. Σὲ μιὰ στιγμή ὁ πυροβολητῆς Δελεζάνος, πού βρισκόταν σ' ἓνα ἄλλο κανόνι κοντὰ του, βλέποντας τὴν παραμορφωμένην ὄψιν τοῦ συναδέλφου του, τοῦ εἶπε :

— Ἐσύ ἔχεις γίνει ἐκενός. Τί ἔπαθες; Μήπως πληγώθηκες;

— Ὁχι! ἀπάντησε ὁ Πρωτοψάλτης, δαγκάνοντας τὰ μωστᾶκια του γὰ νὰ συγκατέληθῃ τοὺς πόνους πού τὸν ἐθροσάκιζαν καὶ τὴν κραυγὴ πού ἦταν ἐτοιμὴ νὰ βγῆ ἀπ' τὸ στόμα του.

— Μὰ ἐσύ εἶσαι πληγωμένος, γιὰτί δὲν τὸ λές; τὸν ξαναρώησε ὁ Δελεζάνος.

'Ο Πρωτοψάλτης ὅμως ἀρνῆθηκε πάλι μὲ μεγαλειετῆρ πείσμα καὶ προτίμησε νὰ κρυφῆ μέχρι τέλους τὴν κατάστασί του, παρὰ νὰ προδοθῆ καὶ νὰ σταλῆ στὸ νοσοκομεῖο, μακρὰ ἀπ' τ' ἀγαπημένο του κανόνι. Συγχρόνως δὲ κρατοῦσε τὴν κοιλία του μὲ τὰ χροια του, γὰ νὰ κρύβῃ τὸ αἷμα πού εἶχε ἀρχίσει νὰ βᾶφῃ κόκκινη τὴ στολή του.

HRC

HRC

ΕΞΥΓΝΑ ΚΑΙ ΚΟΥΤΑ

ΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΑΡΑΒΑΝΑΣ

— Δὲν μοῦ λές, νεοσύλλεκτε, γιὰτί φορᾶς γυαλιὰ;
— Εἶμαι μύωφ, κύριε δεκανεῖ.
— Ἐτσι, ἔ; Καὶ τί πρέπει νὰ φορέσει τότε ἐγὼ πούμαι ἀνώτερός σου; Τηλεσκόπια; ...

***

— Νεοσύλλεκτοι, ὁ λοχαγὸς θᾶρθη σὲ κομμιά ὄρα νὰ κἀμῃ ἐπιθεώρησι... Ν' ἀλλάξετε ὄλοι σας πουκάμισα...

— Μά, κύριε δεκανεά, δὲν μᾶς ἔδωσαν ἀκόμα παστρικά ποικάμισα...

— Δὲν πειράζει. Ἄλλάξετε τὰ μεταξὺ σας!... Τὸ ἴδιο κάνει....